

HUMANITIES INSTITUTE

Çağrı İnceoğlu, Ph.D.

KIZILIRMAK KARAKOYUN 1967

Lütfi Ö. Akad

Genel Bakış

Film eski halk öykülerine dayanmaktadır. Daha önce 1940'lı yıllarda Muhsin Ertuğrul tarafından Nazım Hikmet'in yazdığı senaryo ile sinemaya uyarlanan öykünün bu ikinci uyarlamasında Nazım Hikmet'in iki farklı halk öyküsünü sentezlediği ilk çalışmayı esas alarak özüne sadık kalan Akad, yeni senaryoyu bazı değişikliklerle kendisi hazırlamıştır.

Bu kez Türkiye'nin bir başka bölgesinde, Orta Anadolu'da Kızılırmak (antik dönemde Halys) Nehri deltasında yaşayan ve hayvancılıkla uğraşan göçebe bir topluluğun yaşamına odaklanır. Hudutların Kanunu'nda olduğu gibi topraksız, yoksul köylülerin zor yaşam koşullarını ele alan Akad, burada da eşitsizlik ve sömürünün aşk ve insanca bir yaşamın önüne çıkardığı engellere yoğunlaşır. Abdi Ağa'nın orijinal eserde bulunmayan zenginlik kaynağı burada tefecilik ve sömürü olarak belirir. Ayrıca, Yılmaz Güney ile Hudutların Kanunu'nda başlayan işbirliğini bu filmde de sürdürür. Güney burada ilk defa olarak o güne kadar canlandırdığı sert karakterlerin dışında garip bir çobanı canlandırır.

Müziği detaylıca tasarlanmış olan film, halk türküleri ile ön plana çıkmaktadır. Dört yıl sonra yine Akad'ın Bir Teselli Ver (1971) filminde ilk kez sinemada rol alacak olan Orhan Gencebay filmin müzik ve türkülerini seslendirmiştir.

Kişiler

Ali Haydar Filmin ana karakteri. Göçer obasının içinde en alt statüde, çobanlık yapan yoksul bir genç.

Hatçe Obanın beyi Hüseyin Ağa'nın kızı. Aynı zamanda Ali Haydar'ın sevgilisidir.

Hüseyin Ağa Göçer obasının lideri. Hatçe'nin babası. Zehra'nın kocası.

Zehra Hüseyin Ağa'nın genç karısı. Hatçe'nin üvey annesi, Abdi Ağa'nın akrabasıdır.

Abdi Ağa Yörenin topraklarının çoğuna sahip olan, zengin ve güçlü toprak ağası.

Şaban Obanın üyesi olmasına karşın gizlice Abdi Ağa için çalışan biri.

Fettah Abdi Ağa'nın sağ kolu, sözcüsü ve muhasebecisi. Civardaki köylülerle ilişkileri o yürütür.

Ahmet Abdi Ağa'nın oğlu.

Öykü

Orta Anadolu'da hayvancılıkla uğraşan ve yarı göçebe bir hayat süren köylüler, bölgenin zengin ve güçlü ağasına karşı gün geçtikçe borçlanmaktadırlar. Abdi Ağa obanın yazlak ve kışlaklarını satın alarak köylülerden yüksek miktarlarda kira talep etmeye başlar. Borçları biriken köylüler bir çıkış yolu bulamaz. Obanın sürülerini güden çoban Ali Haydar, peşinden ayrılmayan bir karakoyun ile dolaşır. Ali Haydar ve obanın lideri Hüseyin Ağa'nın kızı Hatçe birbirlerini sevmekte ve evlilik hayali kurmaktadırlar. Bunu öğrenen Hüseyin Ağa aralarında statü farkı bulunan bu gençlerin bir araya gelmesine karşı çıkar. Bu durumu geleneksel oba mahkemesine taşır. İhtiyar heyeti çoban Ali Haydar'a aşılması imkânsız bir şart koşar. Sürüsüne üç gün boyunca yalnızca tuz yedirilen çobanın üç günün sonunda bu sürüyü su içirmeden derenin karşısına geçirmesi beklenir. Ali Haydar, bu zor görevi başararak Hatçe ile evlenmeye hak kazanır. Abdi Ağa'nın oğlu Ahmet ise Hatçe'yi istemektedir. Bu nedenle Abdi Ağa oba üzerindeki ekonomik baskıyı artırır. Hüseyin Ağa, daha fazla karşı duramayıp kızını Ahmet'e vererek töreyi çiğnemek zorunda kalır; ancak yaptığından kısa sürede pişman olur. Ali Haydar ve köylüler Hatçe'yi geri almak üzere harekete geçerler.

Sahneler

Açılış Bir grup adam Anadolu'da bir köyü yakar. Köylüler evlerini terk etmek zorunda kalırlar.

İşler Kasabanın çarşısında ağa kendisine Şaban'ın köyünden getirdiği malları kabul eder. Ağanın oğlu Ahmet borcunu ödeyemeyen Sarıçalı köyünün emredildiği gibi boşaltılarak yakıldığını söyler.

Faiz Sarıçalı köyünün lideri Abdi Ağa'nın karşısına gelir. Borçlarına yıllarca faiz yükü bindirdiğini, yaptığı kötülüğü yanına bırakmayacağını söyler.

Borç Ferhat da ağaya yün ve yağ getirmiştir. Ferhat ve Şaban yolda dönerlerken ağaya borçlanmadan ve yarattığı tehlikeden şikâyet ederler.

Çoban Çobanlık yapan Ali Haydar yanına gelen ağası ile merada yeterince ot olmadığından, Abdi Ağa'nın civardaki toprakları birer birer ele geçirdiğinden yakınır.

Üvey anne Hüseyin Ağanın kızı olan Hatçe, genç üvey annesi Zehra Kadın tarafından azarlanır. Dereye yün yıkamaya gönderilir.

Sevgililer Çoban Ali Haydar, dere kenarındaki Hatçe'nin yanına gelir. Üzgün olduğunu gördüğü Hatça'ya beyaz yün verir. Bunları kara yünle değiştirmesini söyler.

Modern Boya Şaban, Abdi Ağa'nın armağanı olduğunu söylediği toz boya ları pratik bir yenilik olarak kadınlara dağıtır.

İntikam Ferhat ve gözleri görmeyen saz şairi köylünün boyalara alıştırılıp daha sonra boyanın parayla satılacağından, Hüseyin Ağa'nın yeni eşi yüzünden ağanın yüklü miktarda borç yaptığından yakınır. Ozan, Abdi Ağa'nın niyetini bildiğini, intikam istediğini söyler.

Bir ziyaret Hüseyin Ağa'nın adamı Fettah ve oğlu Ahmet obaya Hüseyin Ağa'ya gelirler. Borcunu hatırlatırlar. Her yıl göç ettikleri kışlak arazilerin kendileri tarafından satın alındığını söyler ve kira ister.

Yaklaşma Ahmet, çadırın önünde yün eğiren Hatçe'ye yaklaşılmaya çalışır. Hatçe kaçar.

Kaçış Koşarak Ali Haydar'a gelen Hatçe beraber obadan kaçmayı teklif eder. Ali Haydar, bunun mümkün olmadığını, kendisini babasından usulünce isteyeceğini söyler. Hatçe, babasının bir çobana kızını vermeyeceğini söyler. Zehra ikisinin dere kenarındaki konuşmalarını duyar ve çıkarır.

Eğlence Fettah ve Ahmet içer ve eğlenirler.

Niyet Abdi Ağa'nın oğlu Ahmet, Hatçe ile evlenme niyetini Şaban'a açar. Bunu mümkün kılacak şartları hazırlaması için onu görevlendirir. Şaban bunun kolay olmadığını söyler.

Buluşma Hatçe ve Ali Haydar dere kenarında buluşurlar. Şaban onları görür.

Şikâyet Abdi Ağa Hatçe'nin neden dereye gittiğini sorgular. Karısına kızar. Şaban, Hatçe ile Ali Haydar'ın birbirini sevdiğini söyler.

Suçlama Babası obaya gelen Hatçe'yi töreye uymamakla ve yakışıksız davranışlarda bulunmakla suçlar.

İtiraf Abdi Ağa Ali Haydar'ı yanına çağırır. Çoban, Hatçe'yi sevdiğini itiraf eder. Ağa törenin emrettiği şekilde muamele göreceğini söyler.

Korku Hatçe ve Ali Haydar ayrılmaktan korkarlar. Ali Haydar töreye uymak zorunda olduklarını söyler.

Mahkeme İhtiyar heyeti Abidin Ağa'nın şikâyeti üzerine toplanır. Şahitler, Şaban ve Zehra Ali Haydar'ı kötülerler. Hatçe'yi rahatsız ettiğini iddia ederler. Ali Haydar Hatçe'yi sevdiğini içinde kötülük olmadığını söyler.

Karar Yaşlı ve kör ozan, karar açıklanmadan önce öne çıkarak çobanın obadan kovulmasının önüne geçmeye çalışır. Ferhat da zor bir sınava tabi tutulmasını başarırsa af edilmesini önerir. Hüseyin Ağa önerilen zor görevi başarırsa kızını vereceğine söz verir.

Sınav Sınav için Ali Haydar'ın sürüsüne tuz verilip susuz bırakılır. Çobanın sürüyü dereden su içirtmeden geçirmesi beklenir.

Entri ka Şaban durumu Ahmet'e haber verir. Ahmet Ali Haydar'ın bu geçişinin kesinlikle engellenmesini emreder. Hatçe ile evleneceğini ancak kısa sürede onu boşayacağını söyler.

Endişe Kör dede ve Ferhat'ın yanına gelen ve başaramamaktan korkan Ali Haydar endişesini dile getirir. Ali Haydar uzaktan sürüsüne kaval çalar.

Tuz Hatçe de Ali Haydar ve sürüsü gibi su içmez, yalnızca tuz yer.

Kız isteme Fettah, Hüseyin Ağa'yı ziyarete gelir. Ağa'nın kızını Ahmet'e ister. Hüseyin Ağa düşüneceğini söyler.

Sınavdan önce Hatçe endişe ile Ali Haydar'a durumu anlatır. Karakoyunun ve peşinden sürünün suyu aşmak zorunda olduğunu konuşurlar.

Sınav günü Suyun bir yanında Ali Haydar kavalını çalar; diğer yana sürü getirilir. Önce karakoyun ardından da tüm sürü çobanın kavalının sesini takip ederek suyu içmeden geçer. Ali sınavı geçer, Hatçe ve köylüler sevinir.

Tehdit Fettah ve adamları köye gelir Ağa'ya yaylayı satın aldıklarını söyler ve kızını vermesi için tehdit ederek süre verir. Hüseyin Ağa kızını veremeyeceğini, Ali Haydar'ın şartı yerine getirdiğini söyler.

Vazgeçiş Ali Haydar, ihtiyar meclisi ve köylülerin önünde obanın ekmeğinin Abdi Ağa'nın elinde olduğunu, herkesin iyiliği için Hatçe ile evlenmekten vaz geçtiğini, kararı Hüseyin Ağa'ya bıraktığını duyurur.

Kurban Hatçe umutsuzdur ve kendisinin obaya kurban edileceğini söyler Ali Haydar'a. Hüseyin Ağa karar vermekte zorlanır. Utanç içinde Abdi Ağa'nın beklediği haberi gönderir.

Kutlama Düğün haberi kasabada ve obada kutlanır. Hazırlıklar başlar. Dede, bunun daha da kötü şeylerin başlangıcı olduğunu söyler.

Düğün Fettah ve Ahmet obaya gelerek düğünün obada değil kasabada yapılmasına karar verildiğini, gelini almaya geldiklerini duyurur. Abdi Ağa bu aşığılama karşısında yeniden utanır.

Onur Ferhat obanın onurunun ayaklar altına alındığını söyleyerek Hatçe'nin geri getirilmesini ister. Ali Haydar, köylüler birlikte Hatçe'yi geri almak üzere peşinden gider.

Çatışma Oba köylüleri ve Abidin Ağa'nın adamları arasında çatışma çıkar. Birbirlerine doğru at süren Hatçe ve Ali Haydar, Kızılırmak üzerindeki köprü üzerindeyken köprü çöker.

Temalar

Sömürü ve eşitsizlik Ağa, yörenin geniş topraklarını elinde bulundurmaktadır. Civardaki fakir köyler, çeşitli nedenlerle ağadan borç almak zorunda kalmışlardır. Ağa, bunu fırsat bilerek, bu borcu çok yüksek faizlerle verir. Borç ve faiz yükü altında ezilen köylü bir süre sonra borcunu ödeyemez olur.

Abdi Ağa, giderek zenginleşmekte ve civardaki toprakları birer birer satın almaktadır. Göçer obasının kışın kaldığı araziye de satın alır. Böylece yazın meralardan aldığı kiranın yanında kışın kaldıkları araziden de yüksek kira almaya başlar. Daha önce beş altın ödedikleri arazi için Hüseyin Ağa'dan yüz altın ister. Devlet arazisi olan bu yeri satın almak için görevlilere rüşvet verirler.

Yün, yağ ve hayvan satan köylülerin malını civarda başka alıcı olmadığından toprak ağası ucuza almaktadır.

Köylüler, sürülerinin beslenmesi için meralara bağımlıdır. Abdi Ağa göçer obasının bütün yaşam alanını ve dolayısı ile geçim kaynaklarını birer birer satın alarak ele geçirir. Bu koşullar altında köylüler emekleri ve malları için adil bir anlaşma hiç bir zaman yapamazlar. Yaptıkları tüm alışveriş Ağa'nın yararına kendilerinin ise zararına olacak şekilde gerçekleşir.

İntikam Abdi Ağa'nın dedesi zamanında Hüseyin Ağa'nın obasının bir üyesi iken bir nedenle oradan kovulmuştur. Bu nedenle Abdi Ağa'nın obaya karşı kişisel bir düşmanlığı olduğu, oba köylülerinden intikam almak için ekonomik ve politik hamlelerle obanın üzerine daha çok gittiği konuşulmaktadır. Köylüler bu durumdan endişe duymakta, Abdi Ağa'dan korkmakta ve ne yapacağını merak etmektedirler.

Hüseyin Ağa'nın yeni eşi ve Hatçe'nin üvey annesi olan Zehra da aynı zamanda Abdi Ağa'nın kovulan dedesinin bir akrabasıdır. O da kocası ve üvey kızına karşı intikam duygusuyla dolu olup kötü niyet beslemekte ve onların aleyhine davranışlarda bulunmaktadır.

Aşk Göçer obasının ağasının kızı Hatçe ile çoban Ali Haydar birbirlerini severler. Ancak aşkları engellerle çevrilidir. İlk olarak, topluluk hiyerarşik ilişkilere, statüye önem vermektedir. Çoban olan Ali Haydar'ın alt statüden biri olarak ağanın kızı ile evlenmesi uygun görülmez. Ali Haydar zor bir görevi

başararak bu engeli aşip Hatçe ile evlenmeye hak kazanır. Buna karşın, Abdi Ağa'nın oğlu Ahmet Hatçe'yi ister ve âşıkların önünde yeni bir engel yaratır.

Hatçe ve Ali Haydar birbirlerini sevmelerine rağmen, Zehra da aslında Ali Haydar'a âşıktır. Bu durum, Akad'ın filmlerinde sıkça karşılaştığımız bir aşk üçgeni yaratır.

Körlük Şair Dede kördür. Hüseyin Ağa'nın gözleri görür. Ancak, Dede, Hüseyin'in gözleri açık gibi olsa da çevresinde olan biteni görememesiyle aslında kör olduğunu söyler.

Dede, birçok defa olan biteni etrafındakilerden daha iyi kavrar ve değerlendirir. Gözleri görmese de, gözleri görenlerden daha ileri görüşlüdür. Olayların neden ve sonuçlarını en iyi o kavrar. Bir diyalogunda Hatçe'nin Ali Haydar yerine mecburiyetten Ahmet ile evlendirilmesi kararının başka sorunlara yol açacağını, Abdi Ağa'nın kalbinden, aklından geçeni bir tek kendisinin gördüğünü söyler Ferhat'a.

Çoban Ali Haydar'ı seven Zehra, çobanın yakınındaki bu aşkı görmediğini, kör olduğunu ima eder. Ali Haydar, bunu ret etmez: "Evet körüm, ama kalbimdeki ışık yetiyor bana" diye cevaplar.

Töre Karakterlerin içinde buldukları topluluk geleneksel kurallara bağlı muhafazakar bir yaşam sürdürürler. Obanın İhtiyar heyeti, törenin koruyucusu ve uygulayıcısıdır. Gücünü gelenekten alan ihtiyar heyeti, obadaki anlaşmazlıkları çözmek, adaleti ve düzeni sağlamakla yükümlüdür. Topluluğun üyeleri anlaşmazlığa düştüklerinde törenin uygulanması için heyete başvururlar. Abidin Ağa, kızına yaklaşan çoban Ali Haydar'dan şikâyetçi olur.

Ali Haydar da töreye saygılıdır ve onu ret etmez. Hatçe obadan birlikte kaçmayı önerse de Ali Haydar bunun onurlu bir davranış olmayacağını inanır. Hatçe'nin teklifini kabul etmez.

Hüseyin Ağa, başta kızı Hatçe ile Ali Haydar'ın birlikteliğini onaylamasa da töreye uygun biçimde sınavı geçen çobana kızını vermeyi memnuniyetle kabul eder. Geleneğe karşı çıkmayı ve oba hukukunu yok saymayı düşünmez.

Törenin yerine gelmesinden ve her şeyin yoluna girmesinde mutluluk duyan Hüseyin Ağa, kasabadaki Abdi Ağa, töreye rağmen kızını istediğinde bundan utanç duyar. Hakarete uğramıştır. Kızını Abdi Ağa'nın oğluna vermek istememektedir, ancak ekonomik olarak ona bağımlı olmaları istediklerini yapmalarına engel olur. Töreye uygun davranmamaktan rahatsız olan Abdi Ağa zor durumda kalır. Sonunda ekonomik gerçeklere göre bir karar vererek geleneği çiğnediğinde bundan utanç duyar.

İhanet Obanın bir üyesi olan Şaban, aslında Abdi Ağa'nın hesabına çalışmakta, obayı borçlandırarak ona bağımlı hale gelmesinde pay sahibi olduğu görülmektedir. Ağa için muhbirlik yapar. Şaban, ağanın oğlu Ahmet'in Hatçe'yi elde etmesinin şartlarını hazırlamaya çalışır. Zehra ile işbirliği yaparak çoban Ali Haydar'ın suçlanarak geleneksel olarak yargılanmasına yol açarak sürülmesini sağlamaya çalışır. Ahmet'in talimatı ile önce Ali Haydar'ın sınavı başarmasını engellemeye kalkışır. Bunu başaramayınca Hatçe ile evlenmelerine engel olma görevini üstlenir.

Obanın lideri Hüseyin Ağa'nın karısı Zehra da Ahmet ve Şaban'ın entrikalarının bir parçasıdır. Bir yandan obanın giderek borçlanmasında diğer yandan da Hatçe ile sevgilisini ayırarak, Ahmet'in Hatçe'yi elde etmesine yardımcı olmakta; diğer yandan da âşık olduğu çoban Ali Haydar'a yaklaşmanın yollarını aramaktadır.

Kurban Ali Haydar zor bir sınavı başararak sevdiği Hatçe ile evlenme hakkını kazansa da Abdi Ağa'nın köylülere yaptığı ekonomik baskı karşısında obasını kurtarmak için hakkından vazgeçtiğini duyurur. "Bana can veren siz. Anam siz, babam sizsiniz. Ben bir garip Ali Haydar'ım".

Hatçe, babasının kendisini arzusu dışında Abdi Ağa'nın oğlu Ahmet'e vermesini, obaya kurban verilmek olarak niteler.

Ferhat ve Dede de konuşurlarken, Hatçe'nin kurban verildiğini doğrularlar. Ferhat, Hatçe'yi gelin olarak almaya geldiklerinde "Kuzu kurban olmaz ya, niçin oldu?" diye sorgular. Akad, bu sözü 16. Yüzyıl halk şairi Pir Sultan Abdal'dan aldığını ve filmin ana teması olarak düşündüğünü belirtir (Akad, 2004).

Finalde iki âşık, Kızılırmak nehrinin sularında kaybolurlar. Kurban olmuşlardır.

Karakter Analizi

Ali Haydar Ana karakter olan Ali Haydar göçer obasının üyesi olan yoksul bir çobandır. Dürüst, umutlu ve sakin ama cesur bir karakter olarak çizilmiştir.

Dürüst Sevdiği kızı kaybetme pahasına Ali Haydar geleneğe karşı gelmez. Eğer bir suç işlemişse cezasını çekmeye razı olur. Yalan söylemez. Yaptığı şeyi ret etmez. Açık yüreklilikle konuşur. Hatçe'yi gerçekten sevdiğini ancak diğerlerinin iddia ettiği gibi niyetinin kötü olmadığını söyler.

Mağdur Ali Haydar, obanın liderinin kızına âşıktır, ancak kendisi aşağı statüden bir çoban olduğundan çiftin aşkları topluluk tarafından yasak kabul edilmektedir. Ali Haydar, sevdiğine nasıl kavuşacağını bilememekte, bir yandan bunun güç olduğunu bilmekte ancak yine de ümit taşımaktadır. Hatçe ile sevgili oldukları obada duyulunca, Ali Haydar töreye göre cezalandırılmak istenir. En ağır ceza olan topluluktan sürülmek layık görülür. Ancak son anda zorlu bir sınava girmesi ve eğer başarırsa Hatçe ile evlenmesine izin verileceği kararına varılır. Ali Haydar sürüsünden üç gün için ayrılacak, sürüye bu süre içinde su içirilmeyip yalnızca tuz yedirilecek ve sonunda Ali Haydar sürüyü derenin diğer yanına hayvanlara hiç su içirmeden geçirebilirse sınavı aşmış olacaktır. İmkansız görünmesine karşın bu şartı yerine getiren Ali Haydar sevdiğine kavuşacağına inansa da, Abdi Ağa'nın oğlu Ahmet, tehdit ve şantajla Hüseyin Ağa'nın kızı ile kendisi evlenmek için araya girerek sevgilileri ayırır. Böylece, çoban Ali Haydar bir kez daha mağdur olur.

Umutlu Ali Haydar'ın Hatçe'ye kavuşacağına inancı tamdır. Hatçe umutsuzluğa kapılıp olumsuz düşündüğünde o her şeyin yoluna gireceğini söyler. Çoban Ali, aşılması neredeyse imkansız bir şart koşulduğunda da ümidini kaybetmez. Güçlüklere göğüs germek için sabrı ve umudu vardır.

Sakin Ali Haydar karşılaştığı zorluklar ve uğradığı haksızlıklar karşısında sükûnetini korur.

Cesur Ali Haydar, aşağılanmış olan obanın onurunu korumak ve sevdiği kızı, Hatçe'yi Abdi Ağa'nın oğlu Ahmet ve adamlarının elinden kurtarmak için harekete geçmekten çekinmez.

Hatçe Ali Haydar'ın sevgilisi olan Hatçe, aynı zamanda obanın liderinin kızıdır. Endişeli ve itaatkar biridir.

Endişeli Hatçe, sevdiği adamla arasındaki statü farkını bildiğinden obadakilerin kendilerini ayıracağı ve bir araya gelmelerine engel olacakları endişesini taşır. Bu nedenle de çoban sevgilisine çeşitli kereler birlikte kaçmayı önerir. Birbirlerini sevdikleri ailesi tarafından öğrenilip durum mahkemeye taşındığında olacakları görerek çıkacak hükmü tahmin eden Hatçe çok endişelidir.

İtaatkar Hatçe edilgen bir biçimde aile büyükleri ve bulunduğu topluluğun kararlarına ve geleneklerine uyar. Ali Haydar'ı sevse de babasının onu Ahmet ile evlendirmek zorunda kalışına itiraz edemez.

Hüseyin Ağa Göçer obasının lideri ve Hatçe'nin babası olan Hüseyin Ağa, dürüst ancak çaresiz bir kişidir.

Dürüst Hüseyin Ağa sözünün eridir. Verdiği sözü tutmaya çalışır. Topluluğunda otoriteyi temsil etse de obasının geleneksel kurallarına uygun davranmaya özen gösterir. Aralarındaki statü farklılığından dolayı Çoban Ali Haydar'ı damat olarak istemese de, töreye göre ihtiyar heyetinin verdiği karar gereği koşulları yerine getiren Ali Haydar'ın başarısını kabul eder. Onun kızıyla evlenmesine onay verir.

Çaresiz Hüseyin Ağa, liderlik ettiği obasının ekonomik ve sosyal koşullarının kötüye gitmesinden üzüntü duymaktadır. İçinde buldukları zor durumdan kurtulmanın yollarını arar. Geleneksel olarak hayvancılıkla geçinen ve yörede yarı göçebe bir yaşam süren topluluk, yalnızca yıllardır hayvanlarını otlattıkları meraların değil, kışın konakladıkları arazilerin de Abdi Ağa tarafından satın alınması ve biriken borçları nedeniyle zor duruma düşer. Üzerine, o yaz kuraklık da eklenince Hüseyin Ağa çaresiz kalır. Bu çaresizlik nedeniyle ki daha fazla ödün vermek durumunda kalır. Bunlardan en önemlisi de kendi ve obasının onurunu çiğneyecek şekilde kızını borçlu olduğu kişilere gelin olarak vermek zorunda kalışıdır.

Şaban Şaban, para karşılığı kendi topluluğuna ihanet ederek onların aleyhine hareket eden bir oba üyesidir.

Hain Şaban, göçer obasının bir üyesi olmasına karşın para karşılığı Abdi Ağa yararına çalışır. Muhbir olarak görev yapan Şaban, obada olan biteni Abdi Ağa'ya duyurmakta, Hüseyin Ağa ve obasının borçlandırılmasına neden olmakta ve karşılığında kazanç elde etmektedir.

Şaban ayrıca, Hatçe ve Ali Haydar'ın gizledikleri aşklarından ağayı haberdar ederek, aile içinde ve obada tartışma ve karışıklık çıkarmayı hedefler. Ali Haydar'ın tabi tutulduğu sınavı geçmesini ve Hatçe ile evlenmelerini engellemeye çalışır.

Zehra Kadın Zehra, Hüseyin Ağa'nın genç eşidir. Hatçe'nin annesi ölünce Ağa onunla evlenmiştir. Zehra, aynı zamanda Abdi Ağa'nın yakınıdır ve bir plan gereği Hüseyin Ağa ile evlendirilip obaya sokulmuştur.

Yalancı Zehra insanları manipüle etmek, konumunu sağlamlaştırmak ve intikam almak için yalan söyler. Üvey kızı Hatçe'yi hiç sevmeyen Zehra, kocasının yanında onu suçlar. Dere kenarına kendisi gönderdiği halde Hatçe'nin söz dinlemeyip kendi başına gittiğini ve başka niyetinin olduğunu söyler.

Töreye göre ihtiyar heyetinin önünde mahkemeye çıktıklarında Ali Haydar'ın Hatçe'nin peşinden ayrılmadığını ve onu sürekli rahatsız ettiğini ve kötü niyetli olduğu yalanını söyler.

Sinsi Zehra, üvey kızı Hatçe'yi ve Ali Haydar'ı Hüseyin Ağa'nın gözünde küçük düşürmeye çalışır. Bunun için çeşitli yalanlar uydurur. Şaban ile gizlice plan yaparak obanın ve üyelerinin mutluluğunu engellemeye çalışır. Bundan dolayı maddi kazanç da elde eder.

Ahmet Yörenin en zengini Abdi Ağa'nın oğlu olan Ahmet, Hatçe'yi elde etmek isteyen kötü niyetli ve ahlaksız bir kişiliktir.

Ahlaksız Ahmet, ağaya olan borcunu ödeyemeyen bir köyü ateşe vererek yok eder. Köylüleri kovar. Ali Haydar'ın tabi tutulduğu sınavı geçmesine hile ile engel olmaya çalışır. Bunda amacına ulaşamayınca, tehdit ve şantaj yoluyla Hatçe'yi Ali Haydar'dan koparmaya çalışır. Ahmet'in temelde Ali Haydar ile arasında bir sorun yoktur. Asıl amacı obayı güç durumda bırakmak ve aşağılamaktır. Hatçe'ye âşık olmuş gibi davranarak ve ekonomik baskıyı arttırarak obayı sıkıştırır. Hatçe ile evlenmek istediğini söylese de asıl amacını gizler. Gerçekte Hatçe'yi bir eş olarak kendine layık görmez. Düzmece bir nikâhla Hatçe ile beraber olmak ardından da onu terk etmek niyetindedir.

Ali Haydar sürüsü ile birlikte.

Ali Haydar ve Hatçe

Şaban ve Fettah kasabada para alışverişi yaparken görülür.

Hatçe umutsuzdur.

Ali Haydar ve Karakoyun